

תקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות), התשמ"א-1981¹

בתוקף סמכותי לפי סעיף 65 לפקודת בריאות העם, 1940 (להלן – הפקודה),
ובאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

1. בתקנות אלה –
- ”השר” – שר הבריאות;
”המשרד” – משרד הבריאות;
”המנהל” – המנהל הכללי של המשרד, לרבות מי שהמנהל אצל לו בכתב את סמכויותיו לפי תקנות אלה, כולן או מקצתן;
”האגף” – אגף הסיעוד במשרד;
”סגל סיעודי” – אחיות מוסמכות, אחיות מעשיות ומטפלות;
”רשם” – מי שמינהו המנהל הכללי של המשרד להיות רשם הסגל הסיעודי, לרבות סגן רשם;
”הפנקס” – פנקס לרישום סגל סיעודי;
”מורשה לעסוק בסיעוד” – מי שרשום בפנקס;
”מחלה מסכנת” –
- (1) מחלת נפש;
(2) מחלה העלולה לסכן בריאות בני אדם שבטיפולו של מורשה לעסוק בסיעוד;
(3) מחלה או כושר לקוי העלולים לשלול מאדם את היכולת לעסוק בסיעוד, לחלוטין, זמנית או חלקית;
”ועדה רפואית” – ועדה שמונתה לפי תקנה 13(ב)(1).

הגדרות

2. הרשם ינהל את הפנקס ויקבע את דרכי ניהולו והפרטים שיירשמו בו.

פנקס

3. (א) לא יעסוק אדם ולא יועסק בסיעוד במרפאה אלא אם הוא מורשה לעסוק בסיעוד או בעל היתר זמני לפי תקנה 12, ובהתאם לתקנות אלה.

ייחוד המקצוע

1. ק"ת 4262, התשמ"א (18.8.1981), עמ' 1339.

(ב) אין בתקנה זו כדי למנוע תלמיד סיעוד לעסוק בסיעוד כאמור, בפיקוחו של מורשה לעסוק בסיעוד.

תנאים לרישום

4. זכאי להיות רשום בפנקס אזרחי ישראלי או תושב ישראל שגילו למעלה מ-18 שנים, שהוכיח להנחת דעתו של המנהל כי הוא בעל השכלה בסיעוד וכי יש לו ידיעה בסיסית, לפחות, בעברית.

השכלה בסיעוד

5. (א) לצורך הרישום בפנקס כאחות מוסמכת ייחשב כבעל השכלה בסיעוד מי שנתקיימו בו כל אלה:

- (1) הוא בעל תעודה המעידה שעבר בהצלחה את בחינות הבגרות הנערכות מטעם משרד החינוך והתרבות או בפיקוחו, או תעודה שמשרד החינוך והתרבות מכיר בה כשוות ערך לה;
- (2) הוא סיים לימודי סיעוד לאחיות מוסמכות בבית ספר לסיעוד בישראל, שהכיר בו המנהל, בקורס שהמנהל אישר אותו ובהתאם לתכנית שהמנהל קבע, הכל לענין תקנת משנה זו;

(3) הוא עמד בבחינות ממשלתיות לאחיות מוסמכות שעורך האגף.

(ב) לצורך הרישום בפנקס כאחות מעשית ייחשב כבעל השכלה בסיעוד מי שנתקיימו בו כל אלה:

- (1) הוא סיים כתי' בישראל במוסד חינוך מוכר כמשמעותו בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949, או שהוא בעל השכלה שמשרד החינוך והתרבות או המנהל מכירים בה כשוות ערך לה;
- (2) הוא סיים לימודי סיעוד לאחיות מעשיות במוסד בישראל שהמנהל הכיר בו, בקורס שהמנהל אישר ובהתאם לתכנית שהמנהל קבע, הכל לענין תקנת משנה זו;

(3) הוא עמד בבחינות ממשלתיות לאחיות מעשיות שעורך האגף.

(ג) לצורך הרישום בפנקס כמטפלת ייחשב כבעל השכלה בסיעוד מי שנתקיימו בו כל אלה:

- (1) הוא בעל השכלה כמפורט בתקנת משנה (ב)1);
- (2) הוא סיים לימודי סיעוד למטפלות במוסד בישראל שהמנהל הכיר בו, בקורס שהמנהל אישר ובהתאם לתכנית שהמנהל קבע, הכל לענין תקנת משנה זו;
- (3) הוא עמד בבחינות ממשלתיות למטפלות שעורך האגף.

(ד) המנהל רשאי להכיר בתעודה שניתנה מחוץ לישראל כהוכחה מספקת

על השכלה בסיעור, בתנאים או בסייגים או בלעדיהם, ולקבוע בחינות מיוחדות ותקופת אימון מיוחד למי שרכש את השכלתו בסיעור מחוץ לישראל.

6. המנהל רשאי לאשר לבית ספר לסיעור כי בתכנית הלימודים שלו תיכלל תקופת אימון מתקדם (סטאז') בתנאי לסיום הלימודים בו.

תקופת אימון
מתקדם

7. (א) המנהל, לאחר התייעצות בהסתדרות האחיות והאחים בישראל, רשאי בצו –
- (1) לקבוע שענף פלוני בסיעור יהיה מומחיות מוכרת;
 - (2) לקבוע למומחיות מוכרת תנאים לענין הכשרה, בחינה, תואר ותעודה;
 - (3) לייחד פעולות מסויימות בסיעור לבעלי מומחיות מוכרת;
 - (4) להורות שיירשמו בפנקס בעלי תואר של מומחיות מוכרת.

מומחיות מוכרת

(ב) מיום שיוחדה פעולה לבעלי מומחיות מוכרת, או מיום לאחריו שנקבע בצו, לא יעסוק מורשה לעסוק בסיעור במרפאה בפעולה שיוחדה כאמור אלא אם הוא רשום בפנקס כבעל אותה מומחיות.

(ג) על אף האמור בתקנה זו רשאי המנהל להורות שמורשה לעסוק בסיעור שעסק בענף סיעור לפני שנקבע כמומחיות מוכרת, יהיה רשאי להמשיך בעיסוקו עם או בלי התואר, בתנאים ובהגבלות שיחליט, לרבות בדבר התקופה שבה יהיה רשאי להמשיך בעיסוקו ובדבר הכשרה ובהינה.

(ד) אין בתקנה זו כדי למנוע מתמחה מלעסוק בפעולה כאמור בפיקוח של בעל מומחיות מוכרת.

8. (א) בקשה לרישום בפנקס תוגש לרשם, באמצעות לשכת הבריאות המחוזית באזור מגוריו של המבקש או מדור הרישום שבאגף, בצירוף העתק מאומת מהמסמכים המעידים על השכלה בסיעור, תעודה המעידה על אזרחות ישראלית לפי סעיף 15 לחוק האזרחות, התשי"ב-1952, או תעודה של משרד הפנים על מעמדו של המבקש בישראל לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952.

הגשת בקשה
לרישום

(ב) הרשם רשאי לדרוש פרטים ומסמכים נוספים ואחרים ממבקש רישום.

9. מי שנרשם בפנקס יהא זכאי לקבל תעודה המעידה על רישומו בפנקס.

תעודה על רישום

10. הרשם רשאי, בכל עת, לדרוש ממורשה לעסוק בסיעור שיציג לפניו, תוך זמן סביר שקבע, את המסמכים שעל יסודם נרשם בפנקס.

בדיקת מסמכים

11. המנהל רשאי להורות שלא לרשום בפנקס אדם, אף אם נתמלאו התנאים האמורים בתקנה 4, אם המבקש הורשע בעבירה שיש עמה קלון או שיש בה כדי להראות שהוא חסר האחריות הדרושה לעיסוק בסיעוד, וטרם חלפו עשר שנים אחרי שרצה את ענשו או אחרי שנסתיימה תקופת התנאי לפי סעיף 52(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, הכל לפי הענין ולפי המאוחר יותר, ובלבד שנתן הזדמנות למבקש לטעון טענותיו.

דחיית בקשת רישום

12. המנהל רשאי -

היתר זמני

- (1) לתת היתר זמני לתקופה שימצא לנכון לעסוק בסיעוד, לרבות במומחיות מוכרת, למי שאיננו אזרח ישראלי או תושב ישראל ומבלי שירשם בפנקס, אם הוא -
 - א. מוזמן לישראל למילוי תפקיד מסויים בסיעוד - בהגבלה לאותו תפקיד;
 - ב. בא לישראל ברשיון לישיבת ביקור - לתקופת רשיונו, ובתוספת כל תנאי שהמנהל יראה לנכון;
- (2) לתת היתר לאזרח ישראלי או לתושב ישראל, המבקש רישום כאחות מוסמכת, לעסוק בסיעוד כאחות מעשית, עד להשלמת ההליכים ומילוי התנאים הדרושים לרישום בפנקס בהתאם למעמדו המקצועי;
- (3) לבטל את ההיתר הזמני.

13. (א) המנהל רשאי לדרוש בדיקת כשרו הגופני או הנפשי של מבקש רישום או של מורשה לעסוק בסיעוד והתייצבותו לפני ועדה רפואית.

בדיקה רפואית

- (ב) (1) לשם בדיקת הכושר כאמור ימנה המנהל, מינוי כללי או מיוחד, ועדה רפואית של שלושה רופאים או שלושה פסיכיאטרים, לפי הענין;
- (2) הועדה תגיש את ממצאיה ומסקנותיה בכתב למנהל.
- (ג) לא יירשם מבקש הרישום בפנקס כל עוד לא התייצב ונבדק, אם דרש זאת המנהל.

(ד) המנהל רשאי להתלות את רישומו של מורשה לעסוק בסיעוד עד שייבדק, אם דרש זאת המנהל; ההתליה תפורסם בדרך שהמנהל ימצא לנכון.

- (ה) (1) נוכח המנהל כי מחלה מסכנת של מורשה לעסוק בסיעוד גורמת לסכנה תכופה עד שאין לחכות לסיום ההליכים בוועדה הרפואית, רשאי הוא להתלות את רישומו בפנקס עד להחלטה סופית לפי תקנה 14, וזאת לתקופה עד שלושה חרשים, ובלבד שיעביר את הענין בסמוך למתן ההחלטה בדבר ההתליה לטיפול של ועדה רפואית;

(2) לא סיימה הועדה הרפואית את ההליכים, עד תום תקופת ההתליה, רשאי המנהל, בהסכמת הועדה הרפואית, להמשיכם לשלושה חדשים נוספים.

החלטת הרשם

14. קבעה הועדה הרפואית כי מבקש רישום או מורשה לעסוק בסיעוד אינו מסוגל לעסוק בסיעוד, לחלוטין או לשעה, מחמת מחלה מסכנת, או כי הוא מסוגל לעסוק בסיעוד בהגבלות או בתנאים מסויימים, יורה המנהל לרשם לסרב לרשמו בפנקס, ואם הוא רשום בפנקס – למחקו או לאסור או להגביל עיסוקו, בהתאם להמלצות הועדה הרפואית; אסר הרשם או הגביל עיסוק כאמור – יציין זאת בפנקס.

אמצעי משמעת

15. המנהל רשאי, בצו חתום בידו, להורות לרשם לבטל רישום של מורשה לעסוק בסיעוד (להלן – הנקבל) או להתלותו לתקופה קצובה, על יסוד קובלנה בכתב שהוגשה לו, אם נוכח כי הנקבל עשה אחת מאלה:

(1) התנהג בדרך שאינה הולמת את מקצוע הסיעוד;

(2) השיג את רישומו במצג שוא;

(3) גילה חוסר יכולת, חוסר אחריות או רשלנות חמורה במילוי תפקידו;

(4) הורשע בעבירה שיש עמה קלון או שיש בה כדי להראות שהוא חסר האחריות הדרושה לעסוק בסיעוד;

(5) לא הציג בפני הרשם מסמכים בהתאם לתקנה 10.

הליכי דיון המשמעת

16. (א) המנהל לא יצווה כאמור בתקנה 15, אלא לאחר שנתן לנקבל הזדמנות להגיש הגנתו בכתב ולטעון טענותיו לפני ועדה שמינה המנהל, בין דרך קבע ובין לענין פלוני; הועדה תהיה של שלושה, שביניהם שניים לפחות מורשים לעסוק בסיעוד הרשומים בפנקס כאחיות מוסמכות ומהם אחות מוסמכת אחת לפחות, מתוך רשימה שתגיש לו הסתדרות האחיות והאחים בישראל; לא הגישה הסתדרות זו רשימה תוך חרשיים לאחר שקיבלה דרישה להגישה, ימנה המנהל אחות מוסמכת שתיראה לו; הועדה תגיש דין וחשבון בכתב למנהל.

(ב) לענין תקנת משנה (א) רואים נקבל כאילו ניתנה לו הזדמנות להגיש הגנה בכתב, אם שלושים ימים לפחות לפני מתן הצו לפי תקנה 15, הומצאה לו אישית, או בדואר רשום לפי מען מגוריו הקבוע, הודעה המפרטת את מהות הקובלנה ואת הכוונה לצוות כאמור בתקנה 15.

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (א) רשאי נקבל לוותר, בכתב, על הקמת

ועדה שתדון בענינו; ויתר הנקבל כאמור, יהיה המנהל רשאי לצוות כאמור בתקנה 15 גם אם לא מינה ועדה.

- מחיקת רישום**
17. (א) בנוסף לאמור בתקנה 15, רשאי הרשם למחוק רישום מהפנקס אם –
(1) ביקש מורשה לעסוק בסיעוד למחוק ממנו;
(2) נוכח כי מורשה לעסוק בסיעוד אינו רשאי לשבת בישראל.
(ב) נפטר מורשה לעסוק בסיעוד – ימחק הרשם את רישומו בפנקס.
- החזרת תעודה**
18. בוטל רישומו של מורשה לעסוק בסיעוד או הותלה או הוגבל עיסוקו, יחזיר לרשם את התעודה שקיבל בהתאם לתקנה 9 באמצעות לשכת בריאות מחוזית; הוגבל עיסוקו, יהא זכאי לקבל תעודה המעידה על רישומו בפנקס בציון הגבלת עיסוקו.
- עיר**
19. (א) הנפגע מהחלטה של המנהל לפי תקנות 11, 13(ה), 14 או 15 רשאי לערור עליה בכתב לפני השר תוך שלושים ימים מהיום שבו נמסרה לו הודעה על החלטתו של המנהל.
(ב) ביקש אדם להירשם בפנקס ולא רשמו הרשם תוך ששה חרשים מיום שקיבל את כל הפרטים והמסמכים הדרושים, רשאי הוא לערור על כך לפני השר תוך ששים ימים לאחר תום ששת החדשים האמורים.
(ג) בערר לפי תקנה זו רשאי השר לתת הוראות כפי שיראה לנכון.
(ד) אין בהגשת ערר לפי תקנה זו כדי לעכב את ביצועה של החלטת המנהל, אלא אם הורה השר אחרת בכתב.
- שמירת דינים**
20. אין בתקנות אלה כדי לגרוע מכוחו של כל דין.
- הוראות מעבר**
21. (א) מי שהכיר בו המשרד כאחות מוסמכת, כאחות מעשית או כמטפלת, לפי הענין, ערב תחילתן של תקנות אלה ויש בידו תעודה על כך, יראו אותו כמי שרשום בפנקס עם תחילתן ואת התעודה שבידו כתעודה שניתנה לפי תקנה 9.
(ב) על אף האמור בתקנה 3 אין בתקנות אלה כדי לפגוע במי שמוסד רפואי ציבורי הכיר בו לפני תחילת תקנות אלה, בתיאום עם הסתדרות האחיות והאחים בישראל, כרשאי לעסוק בו בסיעוד והמשיך לעסוק בו וכל עוד הוא עוסק בו כאמור, ותקנות 13, 14, 15, 16 ו-19 יחולו עליו בשינויים המחוייבים.
(ג) תקנה 5(ב)(1) ו-1(ג) לא תחול על מי שהתחיל את לימודיו במוסד כאמור בתקנה 5(ב)(2) או 2(ג) לפני יום ט"ו באייר התש"ם (1 במאי 1980).
(ד) תקנה 5(א)(1) לא תחול על מי שרשום בפנקס כאחות מעשית או

המסמך הוכן עבור משרד הבריאות ע"י הוצאת הלכות. כל הזכויות שמורות להוצאת הלכות בע"מ

כמטפלת עם תחילתן של תקנות אלה לפי תקנת משנה (א) ונתקבל ללימודי סיעוד כמפורט בתקנה 5(א)(2) לא יאוחר מיום כ"ט באלול התשמ"א (28 בספטמבר 1981), ועל מי שהחל בלימודי סיעוד לאחיות מוסמכות כמפורט בתקנה 5(א)(2) לפני כ' באלול התש"ם (1 בספטמבר 1980).

כ"ו באדר ב' התשמ"א (1 באפריל 1981)

אליעזר שוסטק
שר הבריאות